

13 вересня 2024 | № 21(1581)

НОВИНИ ЧАЕС

Офіційне видання
ДСП «Чорнобильська АЕС»

На захисті ЧОРНОБИЛЯ

Візит дипломатичних представників на Чорнобильську АЕС

Див. стор.4

У ЦЬОМУ НОМЕРІ

стор. 3 - 4 - Актуально

стор. 5 - 6 - На захисті зони відчуження. Розповідь військових, які виконують бойові завдання поруч з ЧАЕС

стор. 7 - 8 - МАГАТЕ: платформа для спілкування професіоналів. Про наради в МАГАТЕ стосовно поводження із радіоактивними відходами

стор. 8 - 10 - Повернення на Орбіту. Дещо про плани відбудови енергетичної незалежності України

ДАТИ І ПОДІЇ

13 вересня 1977 року - Завершено завантаження тепловідільних збірок до активної зони енергоблоку №1. Завершення фізичного пуску енергоблоку №1.

14 вересня 2013 року - Початок Третього етапу підйому Східної частини арки НБК. Процес здійснювався за унікальною технологією й тривав майже два місяці. Значну частину цього часу аркова конструкція спиралася виключно на зовнішні піддомкратувальні конструкції.

15 вересня 1986 року - Завершено другий етап спорудження об'єкта «Укриття». Виконано основний обсяг будівельних робіт: спорудження захисних (піонерних) стін по периметру, роздільних стін між 4 та 3 енергоблоками, каскадної стіни з бетону у вигляді уступів висотою приблизно 12 м, покриття машинного залу, монтаж висотної контрфорсної стіни, встановлення опор та монтаж перекриття реакторного блока.

“На сьогодні це одна з найпрогресивніших технологій, яка дає можливість підтримувати системи безпеки АЕС”

див. стор 10

Співпраця між ЄБРР та Чорнобильською АЕС триває

29 серпня 2024 року було підписано Грантову угоду №3 між Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) та ДСП «Чорнобильська АЕС». Ця угода передбачає фінансування ключових робіт, спрямованих на підвищення безпеки та модернізацію об'єктів ЧАЕС. Угода фінансується із коштів донорів Рахунку міжнародного співробітництва для Чорнобиля (РМСЧ), адміністратором якого є ЄБРР.

Одним із основних напрямів роботи, що фінансуватиметься за цією уго-

дою, є модернізація СВЯП-1.

Зараз у цьому сховищі тимчасово зберігається відпрацьоване ядерне паливо (ВЯП) з перших трьох енергоблоків Чорнобильської АЕС. Основні завдання модернізації критично важливі для забезпечення безпеки об'єкта, враховуючи необхідність тривалого зберігання ВЯП і труднощі, що виникли через військові дії на території України.

Угода також передбачає фінансування створення вакуумної випарної установки для поводження з радіоактивно

забрудненою водою (РЗВ), що дозволить зменшити обсяги радіоактивних відходів та забезпечити очищення води для технологічних потреб ЧАЕС.

Нагадаємо, що раніше Верховна Рада України ратифікувала Рамкову угоду про діяльність Рахунку міжнародного співробітництва для Чорнобиля, а також було підписано Грантову угоду №2, з якої будуть профінансовані роботи з підвищення безпеки об'єкта «Укриття» та надійної безпечної експлуатації комплексу НБК-ОУ.

Видання The Guardian презентувало книгу «Чорнобильська рулетка»

Книга українського історика про захоплення Чорнобильської АЕС російськими військами у 2022 році — правдива розповідь про хоробрість і самовідданість звичайних людей, які опинилися в смертельно небезпечних умовах.

Автор книги «Чорнобильська рулетка» Сергій Плохій, підкреслює видання, переконливо розповідає про незвичайну мужність співробітників атомної електростанції, які опинилися в заручниках у російських військ у 2022 році.

«24 лютого 2022 року працівники Чорнобильської атомної електростанції в Україні ... (почули)... гуркіт вибухів. Недалеко від забрудненої зони відчуження йшов бій. Увечері прибули росіяни. Колона військових машин під'їхала до контрольно-пропускного пункту, з неї вийшов офіцер. Москва, сказав він, тепер тут головна. 300 осіб персоналу станції — фахівці-оператори та пожежники, а також військовослужбовці Національної гвардії України — стали бранцями.

Протягом наступних кількох тижнів вони підтримували роботу систем станції, працюючи в умовах обмеженого простору і живучи пліч-о-пліч зі своїми озброєними російськими госпо-

дарями», — викладає зміст видання.

Це історія про хоробрість і самовідданість, що нагадує про самопожертву, яку проявили співробітники Чорнобильської АЕС, які пережили ядерну катастрофу 1986 року, коли вибухнув реактор № 4. Деякі з тих, хто чергував у 2022 році, брали участь у початкових роботах із ліквідації наслідків аварії за радянських часів.

Видання називає людей, які не втратили присутності духу і навіть у найскладніших умовах виявилися здатними до стійкості та відповідальності за свою роботу, героями: вони підтримували роботу станції в умовах фактично полону і поїхали тільки за три тижні, коли їх добровільно приїхала замінити інша група спеціалістів, які також вирушали в невідомість.

«Окупація кремлем атомної станції була актом вражаючого невігластва. Рашисти рили окопи в Рудому лісі — одному з найбільш забруднених місць у світі.

Невідомо, чи зазнали вони довгострокової шкоди здоров'ю, але загалом рівень радіації підвищився, оскільки тисячі гусеничних російських машин здійснювали смертоносний піл».

Автор книги стверджує, що захоп-

лення було актом ядерного тероризму, здійсненим великою ядерною державою-ізоєм.

«Українські робітники, які поставили обов'язок вище за особисте виживання, ледь запобігли новій Чорнобильській кризі. На думку Плохія, насильницьке захоплення москвою 2022 року двох атомних станцій має послужити «тризвонним сигналом для всього світу».

Як міжнародне співтовариство має реагувати на терористичні дії росії в Україні, більш-менш зрозуміло.

Плохій закликає МАГАТЕ до реформи законів, що регулюють поведінку ядерних держав, і органу, який покликаний керувати ними: «Коли російські танки увійшли в Чорнобиль, МАГАТЕ, очолюване Рафаелем Гроссі, не виступило із засудженням кремля.

Вона також не закликала окупантів забиратися, натомість звернувшись до обох сторін», — підкреслив автор публікації Люк Хардінг.

Завдяки цій публікації у Великій Британії трохи ширше прочинилася завіса над широкомасштабним вторгненням і терористичними спробами росії перетворити Україну на країну без майбутнього.

Візит дипломатичних представників на Чорнобильську АЕС

Чорнобильська АЕС прийняла делегацію Надзвичайних та Повноважних Послів, а також співробітників дипломатичних представництв, акредитованих в Україні. Візит мав на меті ознайомити дипломатів із сучасним станом і процесами на ЧАЕС, а також підкреслити важливість міжнародної співпраці у сфері ядерної та радіаційної безпеки.

У ході візиту гості відвідали блочний щит управління третього блоку, здійснили перехід на об'єкт «Укриття» та оглянули центральний щит керування та управління НБК, де дипломати мали можливість дізнатися про технологічні рішення та заходи безпеки, які забезпечують стабільність цієї конструкції. Особливу увагу було приділено огляду простору під аркою НБК.

Особливим акцентом під час зустрічі

стало обговорення наслідків тимчасової окупації майданчика ЧАЕС на початку 2022 року. Дипломати погодилися із серйозністю загроз, з якими стикнулася станція під час вторг-

нення російських військ, і важливістю міжнародного контролю та підтримки для запобігання подібним інцидентам у майбутньому.

Чорнобильську АЕС відвідали волонтери з Польщі та Словаччини

9 вересня 2024 року ЧАЕС прийняла волонтерів з Польщі та Словаччини, які надали важливу допомогу для забезпечення безпеки та підтримки робіт на станції. Волонтери привезли миючі засоби, рукавички та інші необхідні матеріали, які допоможуть у щоденній діяльності АЕС.

Особливо зворушливим був подарунок від словацьких шко-

лярів — малюнки, створені дітьми на знак дружби та підтримки. Ці роботи стали символом співпраці, що об'єднує нас у прагненні до безпечного майбутнього.

Цей візит підкреслив важливість міжнародної підтримки, яка є надзвичайно значущою для станції та всієї спільноти, яка працює над відновленням і збереженням Чорнобильської зони.

Колектив ЧАЕС висловлює щиру вдячність нашим польським та словацьким друзям за підтримку й небайдужість!

Чорнобильська АЕС отримала чергову допомогу від МАГАТЕ

Чорнобильська АЕС отримала другу частину гуманітарної допомоги від Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) в рамках програми з медичної допомоги оперативному персоналу атомних станцій України. Це 550 нових ліжок на додаток до 550 ортопедичних матраців, отриманих на початку серпня.

Підтримку надано для покращення умов міжзмінного відпочинку персоналу ЧАЕС, який вже більше двох років працює вахтовим методом. Допомога МАГАТЕ є надзвичайно важливою, оскільки нові ліжка забезпечать працівникам більш комфортні умови для відпочинку після зміни, що, в результаті, сприятиме підвищенню ефективності роботи персоналу.

Завдяки співпраці з міжнародними організаціями, такими як МАГАТЕ, Чорнобильська АЕС продовжує успішно виконувати свою місію зі зняття енергоблоків з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему, одночасно забезпечуючи ядерну та радіаційну безпеку.

На захисті Чорнобиля

Продовжуємо знайомити наших читачів із бойовими підрозділами, які виконують завдання з охорони Чорнобильської АЕС та зони відчуження в умовах повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України.

Знайомтеся: 241 Окрема бригада Територіальної оборони і наші співрозмовники — фахівці відділення комунікації 241 Обр ТрО ЗСУ.

— Розпочнемо наше знайомство з історії вашої бригади — так би мовити, з дня народження.

241 окрема бригада територіальної оборони є одним із яскравих прикладів швидкої трансформації та ефективної роботи Сил територіальної

оборони ЗСУ. Створена у відповідь на виклики сьогодення, бригада за короткий час пройшла шлях від формування до повноцінної військової одиниці, яка активно бере участь у захисті України.

У квітні 2022 року на виконання директиви Головнокомандувача ЗСУ Валерія Залужного 241-й окремий батальйон 112-ї окремої бригади територіальної оборони було реформовано в Управління 241-ї окремої бригади територіальної оборони ЗСУ. Вже весною 2022 року підрозділи бригади активно залучались до бойових дій на різних напрямках.

Наші воїни відбивали атаки на столицю і тримали лінію оборони в Київській області, вели активні дії на

Миколаївському та Херсонському напрямках, контрнаступі та звільненні територій на півночі Харківщини восени 2022 року.

241 окрема бригада територіальної оборони є яскравим прикладом того, як за короткий час можна створити ефективну військову одиницю, здатну протистояти агресору. Наші бійці завжди демонстрували високий рівень професіоналізму, відваги та самопожертви, захищаючи свою країну.

Бійці батальйонів проявляють героїзм і стійкість, загартовані в боях і продовжують виконувати свій обов'язок, окрім Чорнобильської зони, на Харківщині, Донеччині та Запоріжжі.

Один з підрозділів бригади, а саме 130-й окремий батальйон, першим в Силах ТрО отримав з рук Верховного Головнокомандувача ЗСУ Володимира Зеленського бойовий прапор.

Це стало визнанням бойового шляху батальйону, прикладом та психологічною підтримкою для всього особового складу бригади та її підрозділів.

На фото: нинішній командир 241 бригади Сил ТрО ЗСУ Олександр Волошин на тлі бойового прапору.

— Чимало людей побоюються зони відчуження та Чорнобильської атомної електростанції. Радіація — ворог непомітний, невидимий і тому для багатьох більш жахливий, ніж прямі бойові зіткнення із військами російської федерації. Які були ваші перші враження від промислового майданчика ДСП ЧАЕС?

Чорнобильська АЕС та промисловий майданчик станції є унікальним об'єктом, який потребує постійної уваги та захисту. Забезпечення ядерної та екологічної безпеки на цьому об'єкті є одним з пріоритетних завдань для України. 241 окрема бригада територіальної оборони виконує важливу роль у вирішенні цього завдання.

За роки свого існування — а це вже майже чотири десятиріччя — у Чорнобильській зоні відчуження склалася неповторна екологічна система, яка потребує постійного моніторингу та захисту. Будь-які порушення режиму безпеки на ЧАЕС можуть призвести до поширення радіоактивного забруднення на значні території. ЧАЕС розташована в прикордонній зоні, що робить її стратегічно важливим об'єктом з точки зору національної безпеки. Тому, з урахуванням всіх цих факторів, ми докладаємо всіх зусиль, аби надійно укріпити та захистити нашу зону відповідальності.

Що ж до наших вражень, то були здивовані, коли побачили доглянутий та красивий технічний об'єкт із чітко організованим способом роботи та правилами побуту, що дозволяє персоналу виконувати поставлені державою завдання із зняття станції з експлуатації.

— **Враховуючи радіаційні ризики, чи є у вас якісь особливі протоколи або процедури для виконання завдань на території зони відчуження?**

— Виконання завдань на території зони відчуження та навколо ЧАЕС вимагає дотримання суворих військових протоколів та процедур, які гарантують безпеку особового складу та збереження довкілля.

Оскільки зона відчуження є радіаційно забрудненою територією, до виконання будь-яких завдань допускається лише особовий склад, який пройшов спеціальну підготовку.

Також здійснюється постійний та регулярний моніторинг радіаційного фону за допомогою дозиметрів. Додатково до військових протоколів, важливим аспектом є психологічна підготовка особового складу. Робота в зоні відчуження пов'язана з високим рівнем психологічного навантаження.

Тому військовослужбовці проінформовані та обізнані про всі можливі аспекти радіаційної небезпеки і головне знають як уникнути зараження.

— **Які основні завдання стоять перед вашим особовим складом на території зони відчуження?**

— Основними завданнями бригади в цьому регіоні є захист Чорнобильської АЕС та інших важливих об'єктів зони відчуження від можливих провокацій та диверсій з боку ворога. Ми надійно закріпились, і тепер під нашим захистом всі об'єкти у зоні відповідальності підрозділу. Окрім цього, ми усвідомлюємо важливу місію покладену на нашу бригаду — захист столиці від ворога з північного напрямку.

— **У вас є унікальна можливість звернутись до працівників ЧАЕС. Ймовірно, ви щось хотіли б їм повідомити щось?**

— Ми високо цінуємо вклад у спільну справу працівників ЧАЕС, які попри ризик, щодня забезпечують надійний контроль та високий рівень безпеки на ядерному об'єкті.

Тому ми завжди відкриті до співпраці і закликаємо зосередитись на виконанні спільного завдання — збереження та захисту нашої рідної землі.

МАГАТЕ:

платформа для спілкування професіоналів

Технічні фахівці Чорнобильської АЕС постійно беруть участь у заходах МАГАТЕ, що має значний практичний ефект в частині вирішення тих чи інших питань, які виникають на шляху зняття станції з експлуатації.

Зокрема, надзвичайно продуктивними виявилися технічні наради МАГАТЕ, що відбулися наприкінці серпня поточного року.

Про першу з цих нарад, де йшлося про технології поводження з РАВ, котрі містять опромінений графіт, ми розповідали у попередніх номерах нашої газети.

Про другу детально розповів начальник ВІП РМ Олексій МЯСНИКОВ, який представляв ЧАЕС. В ході цієї наради учасники ділилися досягненнями та інноваціями у технологіях високотемпературного перероблення радіоактивних відходів.

Учасники наради від МАГАТЕ та країн Бельгії, Франції, Німеччини, Великобританії, США презентували власний досвід у частині використання таких технологій поводження з РАВ, як спа-

ЧАЕС методом спалювання».

Тема викликала жваве обговорення, за результатами якого було отримано рекомендації щодо оптимізації технологічного процесу, зокрема, стосовно регулювання співвідношення кількості твердих та рідких РАВ при спалюванні.

«Варто зазначити, що останнім часом у світовій практиці значне місце приділяється переробленню РАВ за допомогою плазми (спалювання у плазмі).

Цей метод дозволяє значно скоротити (у 50-200 разів) обсяги РАВ, що підлягають захороненню, — повідомив пан Мясников. — Плазмове спалювання забезпечує перероблення широкого спектра РАВ: органічні, іонообмінні смоли, некондиційні РАВ після перероблення іншими методами.

Отримані вихідні РАВ (зола) можуть надалі бути зацементовані та захоронені».

Інновацією в галузі технологій високотемпературного перероблення радіоактивних відходів є метод, суть якого полягає у переведенні в керамічну (скляну) матрицю локальної частини земельної ділянки або вмісту окремого контейнера.

Учасником наради від Belgorprocess

Як зазначив пан Мясников, організатори обговорення презентували загальну мету, яка полягає в сприянні обміну знаннями, досвідом та співпрацею між експертами в галузі технологій високотемпературного перероблення радіоактивних відходів.

лювання в печах шахтного, піролізного та плазмового типу, імобілізації в скляну та керамічні матриці.

Олексій Мясников на нараді зробив презентацію за темою «Перероблення радіоактивних відходів ДСП

було представлено нову установку для плазмового спалювання іонообмінних смол.

У складі даної установки розроблено вузол для обробки (відділення води) та дозування іонообмінних смол у піч.

Цей вузол має нескладну конфігурацію і простий в експлуатації. Його можна розглядати як заміну наявному сепаратору ЗПРРВ під час проведення модифікації технологічного процесу перероблення пульпи фільтроперліту.

«Власне, участь у нараді підводить нас до наступного висновку, — резюмував Олексій Мясніков. — Для забезпечення запланованої модифікації ЗПРРВ, ми маємо запросити у виробника дозувального пристрою, який є підрядником Belgoprocess, детальну технічну інформацію щодо презентованої технології».

Після її опрацювання необхідно підготувати технічну пропозицію щодо модифікації нашого ЗПРРВ.

Повернення на Орбіту

Наприкінці серпня українські сегменти соцмереж раптом заповнили публікації, сповнені дивних ідей стосовно вирішення майбутньої паливно-енергетичної сезонної кризи в Україні.

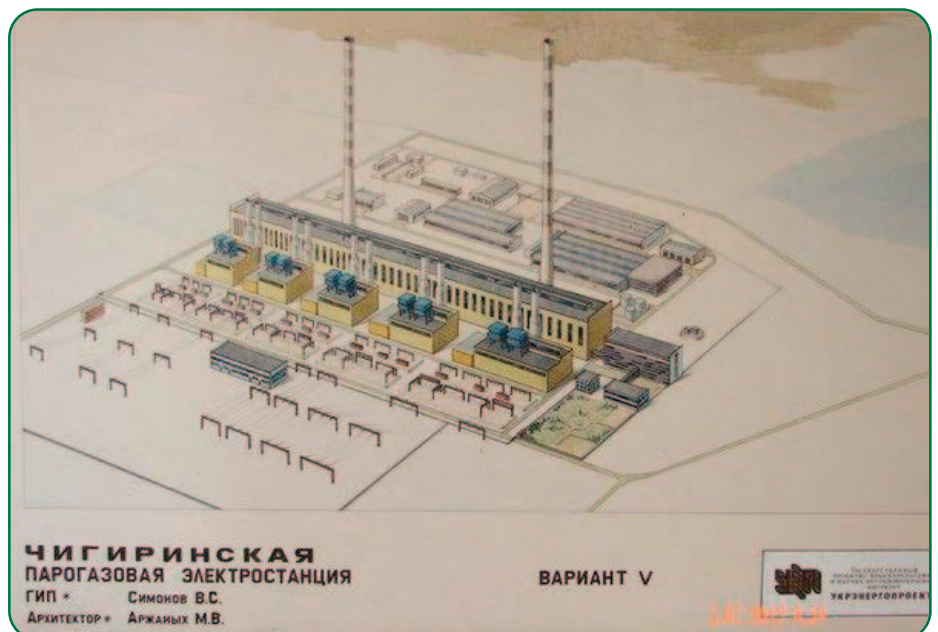
Серед найфантастичніших — ідея повернення в генерацію блоків Чорнобильської АЕС.

Серед ймовірних на майбутнє — відновлення будівництва Чигиринської АЕС.

Напевно, не варто пояснювати, чому не може бути реальним варіантом енергозабезпечення відновлення експлуатації Чорнобильської АЕС. Навіть широким колам громадськості, здається, вже доведено, що в ході реалізації процесу зняття станції з експлуатації, який триває більше 20 років, системи та обладнання станції переведено в режим, який не дає можливості розпочати генерацію.

Відомо громадськості й те, що навіть теоретичної можливості отримати паливо до реактора РВПК радянського типу в Україні наразі не існує — так само, як і необхідних для відновлення апаратів комплектуючих.

Усе це громадськість чула тим чи іншим чином, у тому чи іншому обсязі

та вигляді. Працівники ЧАЕС знають це достеменно. Отоже, й розглядати цю ідею не будемо.

Ідея повернення до проєкту Чигиринської АЕС, як з'ясувалося, із заяв керівництва НАЕК «Енергоатом», насправді розглядається — хоча й не дасть очікуваної пересічними громадянами користі протягом найближчих років.

Нагадаємо, у 1990 році Верховна Рада України та Рада Міністрів УРСР вирішили закрити Чорнобильську АЕС, а

також запровадили мораторій на будівництво нових АЕС та на збільшення потужностей існуючих — на 5 років.

У 1989 році було скасовано будівництво Одеської АТЕЦ біля міста Теплодар, Чигиринської АЕС на Черкащині, у 1990 році — Харківської АТЕЦ неподалік від селища Борки.

У 1993 році мораторій скасували, але виключно у частині добудови блоків на існуючих промислових майданчиках АЕС (окрім 5-6-го чорнобильсь-

ких), проте роботи з будівництва нових потужностей загальмувалися майже на півтора десятки років.

Як усе було

Для постачання великих обсягів електроенергії на Черкаський хімічний комбінат «Азот» спочатку планувалося збудувати потужну теплову станцію більш ніж на 4,5 ГВт.

Як це буває завжди при будівництві подібних об'єктів, розглядалося декілька варіантів. Перший проєкт передбачав роботу на вугіллі, та після розрахунків перепланували під мазут. Пізніше з'ясувалося, що для теплової електростанції не вистачить і мазуту, тож радянська влада вирішила будувати АЕС.

На Чигиринській АЕС мали працювати чотири водо-водяні енергетичні реактори (ВВЕР-1000), кожен потужністю 1 ГВт. У 1982 році почалися проєктні та частково будівельні роботи на майданчику.

Фактично, будівництво Чигиринської АЕС розпочалося у 1982 році. Київське відділення інституту «Атомтеплоелектропроєкт» розробило техніко-економічний висновок будівництва АЕС поблизу Чигирини, а Міністерство енергетики затвердило висновок, щоб на березі Дніпра побудувати АЕС. 1985 року було утворено дирекцію Чигиринської АЕС та почалися будівельні роботи.

Об'єкт вимагав значних кадрових ре-

сурсів. У безпосередній близькості до майбутньої АЕС заклали містечко Орбіта для будівельників та енергетиків. І паралельно почали наміщення промислового майданчика, побудували котельню, проклали дороги та всі комунікації. У самій Орбіті навіть діяв клуб і був свій універмаг.

Будівництво велося до 1989 року, але після аварії на Чорнобильській АЕС під тиском громадськості було вирішено його зупинити. Крапку в цій історії поставила постанова ради міністрів срср від 19 травня 1989 року «Про припинення будівництва Чигиринської АЕС». А ще за рік Верховна Рада України оголосила загальний мораторій на будівництво нових АЕС.

Як це виглядає зараз

Те, що мало стати Чигиринською АЕС, розташовано в селищі Орбіта, яке зараз вважається частиною села Вітове, неподалік від Чигирини.

Зараз на місці будівництва АЕС і містечка занедбані руїни. Там збереглися порожні дев'ятиповерхівки, адмінбудівлі, магазини й інші об'єкти інфраструктури.

Це місце називають містом-привидом, яке дещо нагадує Прип'ять. За даними ТСН, які нещодавно робили репортаж, з закинутої Орбіти, у містечку в кількох п'ятиповерхівках проживає трохи більше ніж 100 осіб. Все довкола в аварійному та занедбаному стані: розвалені й недобудовані споруди, порослі

бур'яном майданчики, безлюдні вулиці.

Чому саме Чигиринський майданчик?

Україна давно виношує плани щодо Чигиринської АЕС. Ще у 2000-х заявлялося про те, що її можна добудувати, але конкретних дій не було. Про намір збудувати станцію говорили і в 2021-му. Тоді президент НАЕК «Енергоатом» Петро Котін зазначав, що більше половини місцевих жителів позитивно ставляться до атомної енергетики та підтримують будівництво.

Причиною, через яку знову заговорили про Чигиринську АЕС, став меморандум із американською компанією Westinghouse. Згідно з ним, передбачається встановлення нових атомних блоків за технологією AP1000, а пілотним майданчиком має стати Хмельницька АЕС.

До російського повномасштабного вторгнення Чигиринський майданчик розглядали як перспективний. Оскільки він знаходиться в центральній частині країни, а в регіоні є робоча сила та необмежені водні ресурси. На фоні енергетичного терору РФ та дефіциту електроенергії атомна генерація знову на порядку денному.

Тоді ж повідомлялося про роботу над необхідною документацією для будівництва Чигиринської АЕС. Причому йдеться саме про новий проєкт, а не про відродження радянського.

Якою має бути нова АЕС

Нову Чигиринську АЕС планується оснастити чотирма енергоблоками за технологією AP1000 компанії Westinghouse. У грудні минулого року «Енергоатом» підписав угоду щодо закупівлі обладнання. Загалом у планах дев'ять енергоблоків, перші два мають встановити на Хмельницькій АЕС.

«Ядерні установки AP1000 покоління III+ позиціонуються як більш безпечні та маневрові. На сьогодні це одна з найпрогресивніших технологій, яка дає можливість підтримувати системи безпеки АЕС навіть у разі блекаутів та відсутності дизель-генераторів чи інших систем живлення», - казав Петро Котін.

За його словами, у світі вже побудова-

но п'ять таких блоків у США та Китаї, але їх поки немає в Європі, хоча деякі європейські країни заявляли про намір розмістити AP1000.

Фантазії чи наміри

«Енергоатом» має намір відродити Орбіту, зробивши її одним із найсучасніших містечок на кшталт Нетішина, Южноукраїнська чи Вараша. Успішна реалізація цих планів, безумовно, є вагомою інвестицією у повоєнне відновлення та підтримку енергетичної безпеки держави.

Впровадження інноваційних ядерних технологій зробить Україну лідером у сфері атомної енергетики з унікальним досвідом та власними технологічними рішеннями», — зазначив керівник компанії Петро Котін.

Наголошується, що вже зроблено перший крок в реалізації цього проєкту. Зокрема, депутати Чигиринської міської ради ухвалили рішення щодо передачі земельних ділянок загальною площею 38,1493 га в постійне користування АТ «НАЕК «Енергоатом».

Чи вирішать нові атомні блоки енергетичні проблеми України

В цьому питанні експерти — як українські, так і закордонні — висловлюються на диво однотайно: ні, не вирішать.

По-перше, навіть ті атомні блоки, про які сьогодні йдеться як про будівельні майданчики, зможуть запрацювати лише роки поспіль — за умови достатнього фінансування та наявності інвестицій, на які розраховує український уряд.

По-друге, переважна більшість експертів зазначає, що наявність генеруючих потужностей ще не гарантія доправлення електричної енергії побутовим

та промисловим споживачам.

Не секрет, що після атак російської федерації на електропідстанції оператори АЕС були змушені на деякий час вимикати енергоблоки. Енергомережі не вистачало маневрових потужностей.

Звичайно, програма енергонезалежності України, в рамках якої планується створювати нові атомні потужності, розрахована на тривалий термін часу — до 2050 року. Звісно, до того часу агресивний сусід, який наразі методично знищує українські генеруючі та транзитні потужності, може стати вже не таким й агресивним.

Саме тому, визнаючи перспективність атомної генерації України у майбутньому, для подолання енергетичної кризи воєнних років експерти тримаються думки, що зараз доцільніше витрачати гроші на децентралізовану генерацію, зокрема, сонячні та вітряні електростанції, які можна збудувати за півтора роки — у кількості сотен. До того ж, їх фізично складніше вразити під час війни.

Ще один напрям, який вже реалізу-

ється в Україні, — це так звана розподілена генерація, але до великої війни та руйнації росіянами енергетичної інфраструктури цей напрямок майже не розвивався.

Мова йде про повноцінні електростанції, які можуть працювати протягом тривалого часу і не потребують особливого обслуговування.

Газотурбінні та газопоршневі електростанції мають невеликі блоки, у середньому 50 МВт, але якщо їх 20, вийде 1 тис МВт — 1 гигаватний атомний блок.

Газотурбінні та газопоршневі електростанції можна використовувати у великих містах для забезпечення жителів водою і теплом. Друга сфера їх застосування — енергетична безпека атомної генерації.

Є й варіант зробити станції мобільними, розмістивши на залізничні платформи або автомобільні шасі, та у випадку обстрілів оперативно заживлювати об'єкти критичної інфраструктури.

Втім, поживемо — побачимо.

НОВИНИ ЧАЕС

Офіційне видання
ДСП «Чорнобильська АЕС»

Відповідальний за випуск: Віталій Медвідь

Над номером працювали: Майя Руденко,
Анастасія Єрашова, Денис Ланько

Зворотній зв'язок:
m.rudenko@chnpp.gov.ua
+380 4593 441 50

Ukraine
NOW ua

Видання засновано у 1995 році. Видається на виконання ст. 10. «Права громадян та їхніх об'єднань на одержання інформації у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки» Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» та на підставі ч.3 ст. 15 Закону України «Про медіа».